avas Lastekaitse Ühingu Tartu osakond 32 koolieelsele lapsele suvekolonii, mille ülalpidamine läks maksma 319 825 mk. Kolonii ülalpidamiseks saadi toetust Tartu linnalt ja Lastekaitse Ühingu keskjuhatuse kaudu Töö- ja Hoolekandeministeeriumilt.

3) Eriti pimedate eest hoolitsedes töötab „Pimedate abi" nimeline selts, mis 1922. a. sügisel pimedatekooli-eksternaadi avas. Alguses töötas kool linna töömaja ruumides. 1923. a. kevadel asus kool oma ruumidesse, mille andis tarvitada Töö- ja Hoolekandeministeerium, kuna viimane 1922. a. detsembrikuul Era uul. pimedatekooli jaoks 3 miljoni marga eest maja omandas ühes $1^{3}/_{4}$ vakamaa suuruse krundiga. Kool-eksternaati peab „Pimedate abi" üleval peaasjalikult Töö- ja Hoolekande-ministeeriumi summadest.

4) Saksa rahvusest elanikkude toetamiseks teotsevaist hoolekande-korraldusist olgu nimetatud „Saksa sisemisjon" ja „Abiselts", mis ühes kohalikkude saksa kogudustega, üksteist vastamisi toetades, kolm hästi korraldatud vanadekodu (Friedheim, Altersheim, Julienheim), milledes kokku 81 hoolealust, ülal peavad.

5) Vene rahvusest kodanikkude hoolekandes avaldab muu seas mitmekülgset tegevust vene haridusheategev selts „Razumnõi dossug", asutatud 25. III. 1923. a.

Erahoolekandest rääkides ei võiks nimetamata jätta abi, mis Tartu elanikkudele väljastpoolt Eestit — Ameerikast on osaks saanud. Nimelt jagas Ameerika Punane Rist 1920.—1922. a. mitmele tuhandele kehvale linnaelanikule mitmesugust riidevarustust, samuti said avalikud kui ka erahoolekande-asutised, haigemajad ning kliinikud Ameerika Punaselt Ristilt riidevarustust, seepi ja arstirohte, millede väärtus ühes Ameerika toiduainetega, millest oli kõnet ülalpool, ulatub miljonitesse. Peale Ameerika toetuse andis Inglise selts „Hoia lapsi" 1920. a. maikuust alates ühe aasta kestel 49 kõige kehvemale lapsele toiduainetes toetust.

Riiklik hoolekanne. Riikliku hoolekande kuludeks Tartu linna kohta tuleks pidada:

1) Tartus elavaile isikuile makstavad niisugused toetused ja pensionid, millede maksmine võib sündida ainult abitarvitavas seisukorras olevaile tööjõuetuile isikuile. Seesuguseid toetusi on makstud 1924. a.:

Eesti vabadussõja pensionäridele	65	perek.	5 250 188,89	mk.	(1923. a.	4 959 949,92	mk.)
Riigiteenijaile	7	„	682 792,92	„	(„ „	444 447,24	„)
end. veneaegs. pensionäridele	375	„	5 069 922,83	„	(„ „	3 795 409,59	„)
„ mõisapensionäridele . .	11	isik.	49 450,—	„	(„ „	17 700,—	„)
Mitmesuguseid toetusi . . .			22 000,—	„			
Kokku:			11 074 356,64	mk.	(1923. a.	9 217 506,75	mk.)

2) Tööta tööliste toetuseks on riigi poolt 1924. a. välja antud 1 264 501,75 mk.

3) Tartust pärit olevaist seltskonnale äärmiselt hädaohtlikest vaimuhaigeist, kellede eest hoolitsemine kuulub riigile, on asutistes riigi kulul umbes 45 isikut (täpsad andmed puuduvad); nende ülalpidamise kulu võis 1924. a. olla 2 miljonit mk.

4) Lastehoolekande alal oli riigil ülal pidada:

a) Tartu rinnalaste- ja emadekodu, mille Tartu linna hoolekande-osakond 1921. a. sügisel Kaagvere mõisas riigisummadega sisse seadis. Asutis, mis on 50 lapse jaoks, läks 1924. a. riigile maksma 3 013 455 mk. Hoolealuseid on nimetatud aastal sealt läbi käinud 97, neist Tartust 48 last ja 9 ema; seega läks asutise kuludest umbes pool Tartu linnaelanikkude peale välja.

b) Tartu laste-suvekolonii, mis töötab 1921. a. suvest alates. Asutise korraldajaks on linna koolivalitsus, kulude kandjaks Töö- ja Hoolekandeministeerium. 1924. a. suvel töötas see kolonii ligi kolm kuud 2 vahetusega ja seal leidsid puh-

Tartu, lk. 600